

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 164)

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1/584 Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1150/970

10.3.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.1.1997 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

TASARI GEREKÇESİ

1. Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 28 Nisan 1989 tarihinde Ankara'da parafe edilen "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" 4 Ekim 1996 tarihinde Kahire'de imzalanmıştır.

2. Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında imzalanan "Hükümlü Nakline Dair Sözleşme" ile "Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi" halen yürürlüktedir.

Bahsekonu sözleşmelerde mahkemelerin kararlarının tanınması ve tenfizi ele alınmadığından bu hususta ayrıca bir sözleşme imzalanması uygun görülmüştür.

Söz konusu "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Sözleşmesi" iki ülke arasında tesis edilmekte olan iyi ilişkilerin geliştirilmesi doğrultusunda mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bilindiği üzere, her mahkemenin yargı yetkisi onun yargı çevresi ile sınırlıdır. Yani mahkeme yargı yetkisini ancak kendi yargı çevresi içinde kullanabilir. Türk mahkemelerinin yargı yetkisi Türkiye ile sınırlı olduğundan ve yabancı mahkemeler Türkiye'de yargusal faaliyette bulunamayacaklarından, Türk mahkemeleri ile yabancı mahkemelerin kararlarının karşılıklı tanınması ve tenfizi ihtiyacı doğmaktadır.

Diğer taraftan, Mısır Arap Cumhuriyeti Tanınma ve Tenfizle ilgili çok taraflı Avrupa Sözleşmelerine taraf olmadığından bu sözleşmelerden yararlanma imkânı da mevcut değildir.

Mısır Arap Cumhuriyeti ile ülkemiz arasındaki "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" yukarıda belirtilen nedenlerle, bu çerçevede içinde imzalanmıştır.

3. Mısır Arap Cumhuriyeti ile imzalanan "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" 2 Kısım ve 9 Maddeden oluşmaktadır.

I. Kısım, Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, (Madde 1-6)

II. Kısım, son hükümler (Madde 6-9)

Anlaşmanın son hükümleri yürürlükle ilgili hususları düzenlemiştir.

Buna göre Sözleşme süresiz olarak akdolanmıştır. İki tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla sözleşmeyi fesh etmek hakkı bulunmaktadır.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ GEREKÇE

1. Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 28 Nisan 1989 tarihinde Ankara'da parafe edilen "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" 4 Ekim 1996 tarihinde Kahire'de imzalanmıştır.

2. Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında imzalanan "Hükümlü Nakline Dair Sözleşme" ile "Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi" halen yürürlüktedir.

Bahsekonu sözleşmelerde mahkemelerin kararlarının tanınması ve tenfizi ele alınmadığından bu hususta ayrıca bir sözleşme imzalanması uygun görülmüştür.

Söz konusu "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Sözleşmesi" iki ülke arasında tesis edilmekte olan iyi ilişkilerin geliştirilmesi doğrultusunda mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bilindiği üzere, her mahkemenin yargı yetkisi onun yargı çevresi ile sınırlıdır. Yani mahkeme yargı yetkisini ancak kendi yargı çevresi içinde kullanabilir. Türk mahkemelerinin yargı yetkisi Türkiye ile sınırlı olduğundan ve yabancı mahkemeler Türkiye'de adli faaliyette bulunamayacaklarından, Türk mahkemeleri ile yabancı mahkemelerin kaynaklarının karşılıklı tamması ve tenfizine ihtiyaç doğmaktadır.

Diğer taraftan, Mısır Arap Cumhuriyeti Tanıma ve Tenfizle ilgili çok taraflı Avrupa Sözleşmelerine taraf olmadığından bu sözleşmelerden yararlanma imkânı da mevcut değildir.

Mısır Arap Cumhuriyeti ile ülkemiz arasındaki "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" yukarıda belirtilen nedenlerle, bu çerçevede içinde imzalanmıştır.

3. Mısır Arap Cumhuriyeti ile imzalanan "Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme" 2 Kısım ve 9 Maddeden oluşmaktadır.

I. Kısım, Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, (Madde 1-6)

II. Kısım, son hükümler (Madde 6-9)

Anlaşmanın son hükümleri yürürlüğe ilgili hususları düzenlemiştir.

Buna göre Sözleşme stüresiz olarak akdolanmıştır. İki tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla sözleşmeyi fesh etmek hakkı bulunmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

27.8.1999

Esas No. : 11296

Karar No. : 109

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasansı Komisyonumuzun 26 Ağustos 1999 tarihli 14 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi çerçevesinde, mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizini düzenlemek amacıyla hazırlanan Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek gerekçede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan

Başkanvekili

Kâmrân İnan

B. Suat Çağlayan

Van

İzmir

Sözcü

Üye

Mehmet Kaya

Ali Tekin

Kahramanmaraş

Adana

Üye

Üye

Müjdat Kayayerli

Nesrin Ünal

Afyon

Antalya

Üye
Teoman Özalp
Bursa
Üye
Mahmut Erdir
Eskişehir
Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Cevdet Akçalı
Kütahya

Üye
Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep
Üye
Ayfer Yılmaz
İçel
Üye
Hülseyin Kansu
İstanbul
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Üye
Birol Büyükköztürk
Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE MİSİR ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA MAHKEME KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ HAKKINDA SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 4 Ekim 1996 tarihinde Kahire'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. Gül

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

B. Şeker

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

B. Yücel

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı V.

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

İçişleri Bakanı

M. Akşener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Demirci

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE MİSİR ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA MAHKEME KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ HAKKINDA SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
MISIR ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA
MAHKEME KARARLARININ
TANINMASI VE TENFİZİ
HAKKINDA
SÖZLEŞME

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti hukukî ve ticarî konularda adli kararların tanınması ve tenfizi arzusuyla aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

BİRİNCİ KISIM

MAHKEME KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 1

1. İşbu Sözleşmenin hükümleri, aile hukuku alanında verilen kararlar hariç olmak üzere, her iki devletin yargı mercilerince, Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra hukukî ve ticarî konularda itihaz olunan mahkeme kararlarının ve hakemlik müesseselerince verilen kararların tanınması ve tenfizi için uygulanacaktır.

2. Bu hükümler, zarar ziyanın tazmini ve malların iadesine ilişkin olarak ceza mahkemelerince verilen kararlar hakkında da aynı şekilde geçerli olacaktır.

3. Bu hükümler, ne her iki Devletten birisi aleyhine verilen kararlar, ne de iflas, konkordato alanında yahut benzeri usuller çerçevesinde itihaz olunan kararlar hakkında uygulanmayacaktır.

Madde 2

Her iki Devletten birinde bulunan yargı mercilerince itihaz olunan nizalı ve nizasız kararlar, tenfizin icra edileceği Devletin usul hükümlerine uygun şekilde tanınacak ve tenfiz olunacaktır.

Bu amaçla, söz konusu kararlar aşağıdaki şartları haiz bulunmalıdır :

a) Ülkesinde karar verilen Devletin adli merciî, kararın işleme konulduğu Devletin milletlerarası yetkiye ilişkin kurallarına göre yetkili olacaktır;

b) Karar, ülkesinde itihaz olduğu Devletin kanununa göre kesinleşmiş ve infazı kabil nitelikte bulunacaktır;

c) Taraflar muntazam şekilde celbedilmiş, temsil edilmiş yahut haklarında gıyap kararı verilmiş olmalıdır.

d) Karar, ülkesinde işleme konulan Âkit Devletin kamu düzenine aykırı herhangi bir hususu ihtiva etmemelidir;

e) Aynı taraflar arasında, aynı olaylara dayanan ve aynı konudaki bir ihtilaf, istenilen tarafın daha önce başvurulmuş adli merciince yürütülen derdest bir dava konusu olmamalıdır veya istenilen Devlette kesin hüküm mahiyetinde sonuçlanmış bir karara yahut diğer bir Devlette itihaz olunan ve istenilen Devlette tanıma için gerekli şartları haiz bulunan bir karara konu teşkil etmemelidir.

Madde 3

İstenilen Devletin vatandaşları ile ilgili şahsiye ve ehliyet konuları ayrık olmak üzere, tanıma ve tenfiz sadece, kararın sadır olduğu adli merci tarafından istenilen Devlet milletlerarası

özel hukuk kurallarına göre uygulanması gereken kanundan başka bir kanun uygulanmış bulunması sebebiyle reddedilmeyecektir.

Madde 4

Tenfiz, işleme konulan kararın dayandığı herhangi bir kısım için kısmen tanımlanabilecektir.

Madde 5

1. Adli bir kararın kesin hüküm niteliğinde bulunduğunu veya tenfizini yargı merciinde dermeyan eden taraf aşağıdaki vesaiki temin edecektir :

- a) Kararın resmî nitelikte olduğuna dair şartları havi bir sureti;
 - b) Kararın tebliğ edildiğine dair belgenin veya tebliğ yahut ihbarına ilişkin diğer herhangi bir belgenin aslı;
 - c) Kararın kesinleşmiş ve infazı kabul nitelikte bulunduğuna dair yetkili makamın tasdiknamesi;
 - d) Gerekliyse, duruşmada bulunmayan tarafa gönderilen celpnamenin yetkili makam tarafından onaylanmış sureti ve bu celpnamenin kendisine zamanında ulaştığını tespit edecek nitelikteki tüm belgeler.
2. (1) numaralı paragrafta öngörülen belgeler, aslına uygunluğu tasdik olunmuş tercümelerini havi bulunmalıdır.

Madde 6

1. Her iki ülkeden birisinde infazı kabil olmak üzere res' en düzenlenen senetler, özellikle noter tarafından tasdik olunmuş ve mahkemelerce aslına uygunluğu onaylanmış belgeler, diğer ülkede, bu ülkenin iç mevzuatına göre yetkili makam tarafından infazı kabil olarak kabul edilecektir. Her iki ülkeden birisinde infazı kabil olmak üzere hakimi veya yetkili makamı öntünde gerçekleştirilen veya onaylanan sulhen anlaşmalar için de aynı husus geçerli olacaktır.

2. Bu makam sadece, sözkonusu belgelerin alındığı ülkede resmî nitelikte olduklarına dair gerekli şartları haiz bulunup bulunmadıklarını ve tenfizi talep olunan hükümlerin, tenfiz istenen Devletin kamu düzenine aykırı herhangi bir hususu ihtiva edip etmediklerini kontrol edecektir.

İKİNCİ KISIM SON HÜKÜMLER

Madde 7

İşbu Sözleşmenin tefsirine ve uygulanmasına ilişkin anlaşmazlıklar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 8

Her iki Devlet, işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi için Anayasasının öngördüğü işlemlerin tamamlandığını diğer Devlete bildirecek, son bildirimden 60 gün sonra işbu Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Madde 9

İşbu Sözleşme süresiz olarak akdedilmiş olup, iki Devletten herbiri Sözleşmeyi diğer Devlete diplomatik yoldan yazılı bir ihbarda bulunmak suretiyle feshedebilir ve fesih ihbarı alınmasını takip eden altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

İşbu hükümleri tasdik zmnında her iki Devletin gereken şekilde yetkili kılınmış temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamış ve mühürlerini vaz'etmişlerdir.

Kahire'de 4.10.1996 tarihinde Türkçe, Arapça ve Fransızca dillerinde ve her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere iki nüsha halinde düzenlenmiştir. Anlaşmazlık halinde Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

MISIR ARAP CUMHURİYETİ
ADINA

